

SOS2001 – Sensorveiledning høst 2018

Hjemmeeksamen (4 dager)

Velg én av følgende to oppgaver:

- A) Gjør rede for James Colemans tilnærming til forholdet mellom aktør og struktur. Drøft styrker og svakheter ved denne tilnærmingen ut fra Pierre Bourdieu. Trekk gjerne inn eksempler.
- B) Gjør rede for Nancy Frasers rettferdighetsteori. Diskuterer forskjeller og likheter i måten Fraser og Iris Marion Young tilnærmer seg omfordelingsspørsmål. Trekk gjerne inn eksempler.

Generelt:

Oppgavene har en redegjørelsesdel og en diskusjonsdel. Begge deler skal besvares. Drøftingsdelen kan ha et større eller mindre omfang. Det er mulig å ha en relativt omfattende redegjørelsesdel, hvis drøftingsdelen er klar og god og drar opp vesentlige diskusjonspunkter.

Oppgavene bør ha en tydelig disposisjon og struktur. Klarhet i fremstillingen skal generelt belønnes. De fleste pensumtekstene er på engelsk, samtidig som de fleste skriver oppgaven på norsk. Dårlige oversettelser fra engelsk til norsk i oppgavene må ikke trekke for mye ned, så lenge fremstillingen er forståelig. Vekslingen mellom norsk hovedtekst og engelske sitater kan gi uheldige fremstillingsmessige uttrykk – dette må heller ikke trekke for mye ned.

Gode oppgaver vil typisk veksle mellom referat av hva teoretikerne mener og direkte sitater (som for eksempel belyser et viktig poeng eller nyanse). Her må det imidlertid være rom for ulike løsninger, der noen vil bruke sitater mer aktivt enn andre. Ryddighet når det gjelder sitering og referansebruk er viktig.

Fremstilling og argumentasjon skal være rimelig dekkende for hva teoretikerne mener. Dette er til dels komplisert stoff, så oppgaver som evner dette, må få uttelling om dette er på plass. I tillegg skal aktiv og selvstendig bruk av pensumstekster belønnes, men kravene til dette må ikke settes for høyt, og være tilpasset rimelige forventninger til besvarelser på bachelornivå. Hviler fremstillingen for tungt og direkte på elementære fremstillinger fra lærebøker, bør dette trekke ned.

Drøftingsdelen spør gjerne om «forskjeller og likheter» mellom teoretikere (vedrørende et eller annet) eller «styrker og svakheter» ved en teori (for eksempel sett i lys av en annen teoretikers bidrag). Evnen til en ryddig og i et visst monn systematisk fremstilling av forskjeller og likheter, skal belønnes. Oppgaver om styrker og svakheter er åpnere, og her kan flere varianter fungere. En del vil nok ta utgangspunkt i noen viktige forskjeller og likheter mellom to eller flere ulike posisjoner, og så diskutere styrker og svakheter ut fra det. Generelt vil ulike momenter kunne trekkes inn i en oppgave om styrker/svakheter: teoretikeren har begrenset problemforståelse, uklar begrepsbruk, svarer ikke på spørsmålene som reises, argumenterer mot stråmenn, sier mot seg selv, baserer seg på kontroversielle empiriske premisser osv.

Gode oppgaver har ikke en for «synsete» stil. Det er viktig at oppgavene søker å begrunne vurderingene som gjøres. Samtidig må det være rom for ulik personlig utforming av besvarelsene, der noen kan ha en mer aktiv bruk av «jeg».

Opgaven bør ha en konklusjon som står i forhold til hva man har diskutert/argumentert for. Viktigere enn selve konklusjonen, er hvordan studentene resonnerer seg frem til den

Opgavene skal kunne løses til beste karakter innenfor rammen av pensum, og en vesentlig del av referansene må være til pensumtekster. Det er samtidig rom for å trekke inn stoff utenfor pensum som er relevant for oppgaven (for eksempel fra listen studentene har fått over «Videre lesning»), for eksempel for å skape nyanser i diskusjonen, eller for å belyse spesifikke punkter (for eksempel trekke inn studier som viser at empiriske premisser hos en teoretiker er problematiske).

Opgaveteksten kan inneholde formuleringer som «trekk gjerne inn eksempler» eller «trekk gjerne inn empiriske studier». I slike tilfeller er det ikke et krav at oppgaven trekker inn eksempler/empiri, men mange oppgaver forventes å gjøre det, siden oppgaveteksten innebærer en oppfordring. Dette kan gjøres på ulike måter. Noen besvarelser vil kanskje gi et hovedeksempel en sentral plass, og knyttet drøftingen gjennomgående til dette, mens andre kanskje vil trekke inn eksempler mer i forbifarten og sporadisk for å illustrere. Begge deler kan fungere bra. Når man henviser til «empiriske studier», vil dette typisk være sosiologisk eller annen forskning. Fremstilling av «eksempler» kan også trekke veksler på studier (henviser til sosiologisk forskning o.l.), eller man kan benytte seg av hverdageksempel (uten litteraturreferanse). Det forventes ikke at studentene gir noen omfattende gjennomgang av empirisk forskning i disse besvarelsene. Empiri/eksempler er eventuelt med for å belyse sosialteoretiske resonnementer.

Spesifikt om de to oppgavene:

- a) Gjør rede for James Colemans tilnærming til forholdet mellom aktør og struktur. Drøft styrker og svakheter ved denne tilnærmingen ut fra Pierre Bourdieu. Trekk gjerne inn eksempler.

Det bør fremgå i oppgaven hva som menes med «forholdet mellom aktør og struktur». Dette er en sentral problemstilling i sosiologi/sosialteori og på kurset. Dette er også en sentral problemstilling for Coleman, og behandles direkte eller indirekte i flere av pensumtekstene av/om ham. Det forventes at besvarelsene refererer til en eller flere av disse tekstene. Også Bourdieu er dekket av flere pensumtekster, og også for ham er spørsmålet om aktør/struktur sentralt og uttrykkelig behandlet. Mange oppgaver vil nok ta utgangspunkt i noen viktige forskjeller mellom Coleman og Bourdieu (for eksempel handlingsteori/aktørbegrep og kapitalbegrep), og drøfte styrker og svakheter ut fra dette, men her er rom for ulike løsninger. Oppgaven handler om «forholdet mellom aktør og struktur», og det skal trekke ned om studentene skriver for mye om sider av forholdet mellom Coleman og Bourdieu som ikke knyttes til dette. Det skal også trekke ned om studentene bruker mye plass på andre teoretikere enn Coleman og Bourdieu, men det er selvsagt i orden å trekke kort inn andre posisjoner der dette kan være belysende.

- b) Gjør rede for Nancy Frasers rettferdighetsteori. Diskuterer forskjeller og likheter i måten Fraser og Iris Marion Young tilnærmer seg omfordelingsspørsmål. Trekk gjerne inn eksempler.

Fraser's rettferdighetsteori er hovedtema for en av pensumtekstene, og det forventes at besvarelsene tar utgangspunkt i denne. Teorien kan fremstilles på ulike måter, og ulike momenter kan vektlegges, men det er naturlig at redegjørelsesdelen leder opp mot diskusjonsdelen. Youngs teori er også dekket av en pensumtekst, og det er forventet at denne trekkes inn. Ulike forskjeller kan trekkes inn (Fraser's dualisme versus Youngs «five faces of oppression», Fraser's kritikk av identitetspolitikk versus Youngs vekt på bekreftende anerkjennelse av grupper, osv.). Viktige likheter er for eksempel at begge er rettferdighetsteorier, at begge teoretiserer med utgangspunkt i sosiale bevegelser osv. Forskjeller og likheter angir at studentene går inn i flere momenter, men en god oppgave kan godt konsentrere seg om en eller to hovedforskjeller/likheter. Drøftingsaksen er «omfordelingsspørsmål», men dette må ikke tolkes for strengt. Det er mulig å lage oppgaver som bruker omfordelingsspørsmål som inngang til å belyse mer vidtrekkende forskjeller/likheter mellom de to teoretikerne. Det skal trekke ned om studentene bruker mye plass på andre teoretikere enn Fraser og Young, men det er selvsagt i orden å trekke kort inn andre posisjoner der dette kan være belysende.

Karaktersetting: Karakteren C skal gis om både redegjørelsesdel og drøftingsdel er greit besvart. Dette er til dels komplekst stoff, og det skal være mulig å få C selv om bevarelsen inneholder noen misforståelser og uklarheter. En god redegjørelsesdel kan kompensere for en relativt svak drøftingsdel (ned mot D), så resultatet fortsatt blir C. For å få C, må bevarelsen forholde seg til en eller flere relevante pensumtekster og gi en rimelig fremstilling av disse. Bedre besvarelser (A og B) utmerker seg gjerne med sterkere leveringer i begge deler av oppgaven. De beste besvarelsene (A-er og sterke B-er) utmerker seg med klarhet og systematikk i fremstilling, nyanserte fortolkninger av pensumtekster, og vesentlige og gjerne selvstendig formulerte drøftingspunkter. D-besvarelser skal inneholde relevante punkter i redegjørelsesdelen og referere til pensum. For å få D må bevarelsen også inneholde en drøftingsdel, selv om denne kan være relativt svak. D-besvarelser kan inneholde en del uklarheter og misforståelser, hvis det samtidig er en del viktig stoff som er forstått og greit fremstilt.